

## ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: НОВІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Куліков Олексій Петрович\*, кандидат юридичних наук, доцент,  
проректор з науково-педагогічної та адміністративно-господарської роботи  
Державний торговельно-економічний університет

\*ORCID 0000-0002-5400-4133

---

Дата надходження статті: 17.02.2026

Дата прийняття статті: 10.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026

**Вступ.** Сучасна геополітична трансформація глобальних відносин супроводжується інноваційною реструктуризацією розвитку національних економік, зміною системи інститутів, організаційних та правових засад щодо забезпечення нових стратегічних пріоритетів розвитку, переходом до сучасних інноваційно-інвестиційних механізмів їх реалізації. Відбувається істотне нарощування темпів інноваційного розвитку, що зумовлено розвитком інноваційних технологій, цифровізацією економіки, посиленням екологічних викликів та іншими чинниками. Для України ці питання перетворюються у на стратегічно важливі напрями та пріоритети її післявоєнного відновлення. Відповідно у наукових колах відбуваються активні дискусії щодо подальшого розвитку національної економіки, напрямів активізації інноваційної діяльності, механізмів залучення інвестиційних ресурсів (як внутрішніх, так і зовнішніх) з урахуванням європейського досвіду. У той же час Україна набуває унікального досвіду відновлення економіки на інноваційній основі, який заслуговує на увагу іноземних партнерів. Отже, подальші дослідження інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України потребують розроблення нових методологічних підходів та визначення її стратегічних пріоритетів у сучасних умовах.

**Огляд останніх джерел досліджень і публікацій.** Актуальність проблеми удосконалення інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України підтверджується значною кількістю публікацій в українських та зарубіжних виданнях. Сучасні дослідження, що стосуються інноваційно-інвестиційного розвитку, можуть бути систематизовані за кількома основними напрямками, що ураховують їх специфіку як на макро-, так і на мезо- та мікрорівнях. Найбільш традиційним напрямом залишається дослідження інноваційно-інвестиційних механізмів забезпечення довгострокового розвитку економіки України у цілому. Проте дослідницькі підходи до формування таких механізмів досить диференційовані: від підтримки розвитку інноваційної інфраструктури до створення комплексної державної підтримки для стимулювання інноваційного розвитку та впровадження різноманітних інструментів її реалізації (фіскальні пільги та стимули, комунікації з розробниками інновацій, навчання тощо, а також інвестиційного розвитку країни цілому, її регіонів, галузей, підприємств [1-10]. Зокрема, досліджуються інновації як фактор економічного зростання [1], міжнародні позиції України за результативністю діючих інноваційно-інвестиційних механізмів [2], ефективність взаємодії у рамках реалізації інвестиційних проєктів на рівні «бізнес-держава-місцева самоврядування-наука», де акцент робиться на механізмах надання інвестиційної підтримки для інноваційних проєктів [3]. Усе більшої ваги набувають дослідження інноваційно-інвестиційних механізмів у галузевому аспекті, що викликано структурними змінами в економіці країни та світу. Таким завданням присвячено низку наукових досліджень щодо базових складових інноваційного та інвестиційного забезпечення конкурентоспроможного розвитку економіки України.



© Куліков О. П., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Значна увага у наукових дослідженнях спрямована визначення стратегічних пріоритетів інноваційно-інвестиційного розвитку таких галузей, як будівництво, енергетика, сільське господарство, що визначає стійкість країни у цілому та її конкурентоспроможність [4-7]. Зокрема, досліджено базові складові інвестиційного забезпечення конкурентоспроможного розвитку галузей аграрного сектору економіки та джерел інвестиційного капіталу (приватного, державного, міжнародного) [8]. Особливої важливості набувають регіональні дослідження, що ураховують як втрати, так і перспективи відновлення економіки регіонів на основі інновацій та інвестицій [9-10]. Заслужують на увагу підходи щодо дослідження моделей інноваційно-інвестиційного розвитку високотехнологічних галузей економіки України [11, 4]. Досить різновекторними є пропозиції щодо розвитку механізму інноваційно-інвестиційного розвитку на мікрорівні з урахуванням специфіки післявоєнної відбудови України: формування системи організаційно-економічних, управлінських та фінансово-інституційних інструментів; механізми ефективного використання наявних інноваційних та інвестиційних ресурсів підприємства; забезпечення адаптивності і стійкості підприємств у динамічному середовищі тощо [12-16]. Відбуваються активні дискусії щодо запровадження спеціальних довгострокових галузевих програм підтримки бізнесу та розширення джерел інвестиційного капіталу (приватного, державного, міжнародного). Ускладнення умов функціонування економіки України в умовах сьогодення потребує обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку та нових методологічних підходів щодо формування інноваційно-інвестиційних механізмів забезпечення її структурної модернізації та інтеграції до європейського економічного простору.

**Метою дослідження** є розроблення методологічної основи формування сучасного інноваційно-інвестиційного механізму забезпечення післявоєнного відновлення економіки України. Для досягнення поставленої мети дослідження важливо урахувати зміну стратегічних пріоритетів розвитку країни в умовах її інтеграції до європейського економічного простору, нові тенденції сталого розвитку, вплив цифровізації на ефективність інновацій та інвестицій. Це дасть можливість обґрунтувати методологічну основу вибору інноваційно-інвестиційних механізмів забезпечення стратегічних пріоритетів розвитку економіки України на основі інтеграції різних теоретичних та концептуальних засад. Методологічну основу дослідження забезпечують загальнонаукові методи (аналізу, синтезу, узагальнення), порівняльного аналізу, а також методи стратегічного аналізу.

**Основний матеріал і результати.** Проведений огляд наукових досліджень щодо інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України та їх складових показує, що формуються нові стратегічні пріоритети інноваційного розвитку, їх інвестиційного забезпечення, що потребують зміни інституційного середовища з урахуванням завдань реалізації цілей сталого розвитку та водночас цифровізації економіки. Такий підхід значно розширює традиційні методологічні схеми щодо формування інноваційно-інвестиційних механізмів діяльності та вимагає нових досліджень у цьому напрямі на основі інтегрованого підходу.

Пошук нових методологічних підходів щодо формування нових (альтернативних) механізмів інноваційно-інвестиційної підтримки розвитку економіки значно актуалізується в умовах невизначеності бізнес-середовища під впливом глобальних викликів. На наш погляд, важливими стратегічними пріоритетами формування таких механізмів в Україні є: (1) забезпечення сталого розвитку з урахуванням трендів індустрії 4.0, ESG-підходу, впровадженням інструментів «зеленої економіки», Smart-спеціалізації тощо); (2) цифрова трансформація, формування цифрової економіки та активне впровадження цифрових інструментів; (3) адаптація європейського досвіду та вимог у контексті інтеграції України в ЄС. При цьому саме інноваційно-інвестиційні механізми в сучасній економіці виступають основою сталого розвитку, поєднуючи інноваційний потенціал, інвестиційні ресурси та інституційне середовище в цілісну систему забезпечення конкурентоспроможності країни у довгостроковій перспективі.

Відповідно такі процеси супроводжуються зміною внутрішнього середовища організацій, умов реалізації ключових бізнес-процесів. Сучасними завданнями адаптації бізнесу до таких умов є забезпечення його гнучкості та адаптивності, перегляд стратегічних пріоритетів та вимог до їх реалізації (екологізація бізнесу, соціальна відповідальність, доступність ресурсів, ринків, логістичних маршрутів тощо). Такі зміни вимагають поглиблення існуючих базових теорій та створення нових методологічних підходів, що дозволяють сформулювати більш сприятливі умови для впровадження інновацій та швидкого реагування на сучасні економічні та технологічні виклики. У цьому контексті інноваційно-інвестиційні механізми розвитку економіки забезпечують ефективну координацію цих процесів, впливають на фор-

мування сприятливого середовища для забезпечення сталого розвитку, а також підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Пропонований методологічний підхід щодо визначення стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку економіки та відповідних інноваційно-інвестиційних механізмів їх забезпечення включає такі теоретичні положення, концепції та підходи: (1) екосистемний (інноваційна економіка як інноваційна екосистема); (2) інституційний (передбачає систему формальних і неформальних правил та інститутів у забезпеченні інноваційного розвитку); (3) сталий підхід (інновації передбачають реалізацію цілей сталого розвитку та досягнення балансу економічних, екологічних і соціальних цілей); (4) цифровий (використання цифрових технологій як драйверів інновацій). Деталізація цього підходу у вигляді інтегрованої методологічної схеми вибору інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України представлена на табл. 1.

Таблиця 1

**Сучасні підходи щодо формування інноваційно-інвестиційних механізмів забезпечення стратегічних пріоритетів розвитку економіки України**

<b>ЗМІСТОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ</b>	<b>ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ</b>			
<b>СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ</b>	<b>Екосистемний підхід</b> (економіка як інноваційна екосистема взаємодії суб'єктів)	<b>Інституційний підхід</b> система формальних і неформальних правил та інститутів)	<b>Сталий підхід</b> (ESG, орієнтація на баланс економічних, еко-логічних і соціальних цілей)	<b>Цифровий підхід</b> (використання цифрових технологій як драйвера інновацій)
<b>СТРАТЕГІЧНИЙ ЦІЛІ</b>	інноваційна синергія суб'єктів взаємодії	довгострокова стійкість	довгострокове стаке зростання, зниження екологічних ризиків	прискорення розвитку
<b>РІВНІ РЕАЛІЗАЦІЇ</b>	мезо- та мікрорівні	мезо- та мікрорівні	макро-, мезо-, мікрорівні	макро-, мезо-, мікрорівні
<b>ХАРАКТЕРИСТИКИ</b>	Ключові суб'єкти: бізнес, держава, наука, інвестори, суспільство, кластери, стартапи	Ключові складові: законодавство, державна політика, регулювання, довіра, культура інновацій	Ключові результати: економічна ефективність, екологічна безпека, соціальна відповідальність, ESG-критерії	Ключові інструменти: AI, Big Data, цифрові платформи, фінансові технології
<b>ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ</b>	забезпечення взаємодії суб'єктів, трансферу знань і технологій, формування інноваційних мереж	зниження ризиків, формування стимулів, регулювання інноваційно-інвестиційних процесів	економічна ефективність, екологічна безпека, соціальна відповідальність, ESG-критерії	оптимізація процесів, підвищення ефективності інвестицій, масштабування інновацій
<b>РИЗИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ</b>	слабка координація взаємодії	високі витрати переходу	високі витрати переходу	кібербезпека, цифрові розриви
<b>ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ</b>	зростання інноваційної активності, синергія між учасниками	інвестиційна довіра	спрямування інвестицій у «зелені» та соціально значущі проекти	прискорення інноваційного розвитку, цифровізація економіки

*Джерело: розроблено автором*

На відміну від існуючих підходів, запропонований методологічний підхід є основою для інтеграції екосистемної, інституційної, сталої та цифрової компонент в єдину цілісну систему, що дозволяє комплексно оцінювати та формувати інноваційно-інвестиційні механізми розвитку економіки України. Запропонована методологічна схема вибору інноваційно-інвестиційних механізмів реалізації стратегічних пріоритетів розвитку економіки України дає змогу перейти до розроблення оновленого інформаційно-аналітичного забезпечення для оцінювання ефективності механізмів на основі мультикритеріальності. Ключовими перевагами запропонованого методологічного підходу до формування ін-

новаційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України та вибору стратегічних пріоритетів її розвитку є об'єднання положень сталого розвитку, цифрової трансформації та інтеграції цифрових технологій в систему управління інноваційно-інвестиційним розвитком економіки, реалізації моделі «зеленого» переходу та євроінтеграції, а також створення комплексної моделі взаємодії інституцій, бізнесу та інвесторів. Практична реалізація підходу передбачає у рамках кожної виділеної складової (екосистемної, інституційної, сталої (ESG), цифрової) визначення функціонального змісту інноваційно-інвестиційних механізмів, ризиків їх реалізації, очікуваних результатів, стратегічних результатів.

На наш погляд, на результативність інноваційно-інвестиційних механізмів впливають:

специфічні особливості відтворення інноваційних технологій як інвестиційного ресурсу, а також готовність влади та бізнесу сприймати інновації, де обмежуючими факторами можуть бути рівень та напрями наукових досліджень, здібності та здатність працівників до інноваційної діяльності, рівень інтелектуалізації праці, а також організаційно-управлінські, соціальні, психологічні та інші фактори;

здатність інноваційного потенціалу забезпечувати конкурентоспроможність економіки, її інноваційну та інвестиційну привабливість, сприяти на системній основі формуванню інноваційного типу розвитку та його відтворенню, забезпечувати структурну трансформацію економіки з урахуванням сучасних викликів та змін [17];

особливості прояву впливу геополітичних викликів як на макро-, так і на мезо- та макрорівнях, а також виникненню ризиків і загроз, що їх супроводжують. Отже, формування інноваційного потенціалу та реалізація інноваційних проєктів, як правило, супроводжується ризиками (реструктуризація економіки, втрати майна або залучених інвестиційних ресурсів, ризики результативності впроваджених інновацій або обраного інноваційного проєкту, технологічні ризики тощо). Як слушно зауважують науковці, загрози та ризики формування та реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу України пов'язані з такими проблемами, як: недостатній розвиток інститутів капіталізації ресурсів, інноваційної інфраструктури, посилення організаційних, маркетингових та фінансових ризиків тощо [18-19]. У цьому контексті важливими є підходи до оцінювання інноваційного потенціалу підприємств та їх здатності реалізовувати інноваційну діяльність;

спрямованість на розвиток інноваційних форм організаційно-економічної взаємодії у межах моделі «влада-бізнес-наука», що забезпечує міждержавну, міжрегіональну і міжгалузеву інтеграцію, високий рівень ефективності впровадження інновацій та використання залучених інвестиційних ресурсів за різними джерелами (власний капітал підприємства, державні гранти та програми підтримки інноваційних проєктів, венчурний капітал, банківський капітал, міжнародні фонди, міжнародні партнерські об'єднання тощо);

Аналіз світового досвіду щодо реалізації моделі сталого розвитку на інноваційній основі показує, що цей процес є складним та супроводжується певними проблемами та суперечностями. Зокрема, результативність такого підходу визначається сукупністю конкретних умов, факторів впливу, напрямів трансформації економічного середовища [19-20]. Інноваційний розвиток України в сучасних умовах не може здійснюватися без урахування цілей сталого розвитку та відповідних міжнародних стандартів управління соціально-економічними процесами. У контексті глобальних трансформацій особливого значення набуває інтеграція принципів сталого розвитку у механізми інноваційно-інвестиційного забезпечення економічного зростання, що передбачає поєднання економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності. Погоджуємося з позицією науковців щодо адаптації механізмів управління до стандартів сталого розвитку в умовах глобальних змін.

Відповідно цілі сталого розвитку виступають стратегічною основою формування інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України, визначаючи напрями впровадження «зелених» технологій, розвитку сталого енергетичного сектору та інтеграції ESG-принципів у систему державного регулювання [20-21].

У межах запропонованого інтегрованого підходу до формування інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України доцільно розглядати цілі сталого розвитку як стратегічні орієнтири формування інноваційно-інвестиційної політики держави. Це передбачає впровадження механізмів стимулювання зелених інновацій, розвиток системи зеленого фінансування, підтримку енергоефективних технологій та інтеграцію принципів ESG у систему державного управління.

Таким чином, запропонований підхід до формування інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки за умов їх подальшої деталізації може стати основою для технологічного відтворення еко-

номіки та відтворення інноваційних технологій як інвестиційного ресурсу через прискорення процесів інтеграції науки, виробництва та ринку.

**Висновки.** Запропонований методологічний підхід щодо формування інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України орієнтований на визначення та підтримку реалізації сучасних стратегічних пріоритетів. Це дозволяє сформувати системну основу для вибору та реалізації інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку економіки України, що забезпечує підвищення її конкурентоспроможності, екологічної безпеки та стійкості до сучасних глобальних викликів. При цьому досягнення сталого та екологічно орієнтованого розвитку економіки можливе лише за умови синергічної взаємодії держави, бізнесу, наукових установ та громадянського суспільства в межах інноваційної бізнес-екосистеми, що спрямована на реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку країни. Відповідно, державна політика інноваційно-інвестиційного розвитку повинна бути спрямована на вдосконалення механізмів регулювання, гармонізацію нормативно-правової бази з міжнародними стандартами сталого розвитку та європейськими цінностями. Отже, реалізація стратегічно важливих пріоритетів економічного розвитку України в умовах післявоєнного відновлення потребує системних рішень щодо переходу до моделі інтеграції екосистемної, інституційної, сталої та цифрової компонент в єдину цілісну систему.

#### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:**

1. Бажал Ю. М., Домбровська А. О. Результативність факторів економічного зростання: продуктивність та інновації. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2023. №8(1). С. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.3>
2. Antoshchenkova, V. (2026). International investment and innovation attractiveness of ukraine and its position in world rankings. *Global Scientific Trends: Economics and Public Administration*, 1 (1), 5–22. URL: <https://gst-journal.net.ua/index.php/gst/article/view/701> (дата звернення: 10.02.2026)
3. Iyina, A. (2022). Mechanism of Innovation and Investment Development in Modern Economy. *Economic Affairs*, Vol. 67, No. 04s, pp. 825-835. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.4s.2022.16>
4. Шпомер Т. О., Реус Р. В., Волошин С. П. Роль державних програм у стимулюванні інвестицій в економіку України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. №1(41). С. 93-110. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/33232> (дата звернення: 10.02.2026)
5. Щуров І. Інноваційні фактори формування бізнес-стратегій енергетичного сектора економіки України. *Управління змінами та інновації*. 2022. №4. С. 32–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2022-4-6>
6. Галушка О., Беленкова О., Локтіонова Я. Інновації як імпульс структурно-функціональних трансформацій взаємовідносин учасників будівництва. *Просторовий розвиток*. 2024. №9, С. 304–316. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2024.9.304-316>
7. Соломніков І. В., Овсяннікова І. В., Проценко В. О. Інноваційні перспективи розвитку будівельної галузі в сучасних умовах господарювання. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. №83. С. 147–157. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.83.300379>
8. Хаєцька О.П. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 2 (68). С. 123–141. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-2-8>
9. Popelo, O. L. H. A., Tulchynska, S., Garafonova, O., Kovalska, L., & Khanin, S. (2021). Methodical approach to assessing innovative development efficiency of regional economic systems in the conditions of the creative economy development. *WSEAS transactions on environment and development*, 17, 685–695. DOI: <https://doi.org/10.37394/232015.2021.17.66>
10. Komelina, O., Shcherbinina, S., Kondratieva, H. Assessment of resilience and recovery potential of regional ecosystems under extreme conditions and sustainable management models. *18th International Scientific Conference "Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment"*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2025510121>
11. Хоробчук В., Пілько А. Аналіз моделей інноваційного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. №68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-92>
12. Зайченко К., Осташко О. Формування інноваційно-інвестиційного механізму розвитку агропромислових підприємств в умовах трансформації та відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2025. №82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-4>
13. Berdar, M., Kot, L., Martyniuk, L., Yevtushevskaya, O., & Sapachuk, Y. (2024). Challenges and prospects of innovation and investment development of enterprises in the post-war period. *Economics of Development*, vol. 11 (23), pp. 27-37. DOI: <https://ecdev.com.ua/en/journals/t-23-2-2024>
14. Новик І. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. №68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-1812>
15. Полозова Т. В., Іванов І. О., Помогалова Н. В. Теоретичні аспекти формування механізму інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 8 (18). С. 1115–1131. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8\(18\)-1115-1131](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8(18)-1115-1131)

16. Левицький, В. О., Радинський, С. В. Удосконалення інноваційно-інвестиційної діяльності в період після-воєнної відбудови України: організаційний та нормативно-правовий аспект. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2023. № 84 (5), С. 151–161. URI: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42868> (дата звернення: 10.02.2026)

17. Vorobiov, I., Vasylieva, N., Sakun, L., Bilousko, T., Chukaieva, I. Strategic Oversight of Enterprise Innovation and Investment Growth: A Narrative Review. *Science*. 2025, №14. DOI: <https://doi.org/10.70389/PJS.100113>

18. Kulikov, P., Aziukovskyi O., Vahonova, O., Bondar, O., Akimova, L., Akimov, O. (2022). Post-war Economy of Ukraine: Innovation and Investment Development Project. *Economic Affairs*, vol. 67, No. 05, pp. 943–959. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.5.2022.30>

19. Панченко М. Стратегічні пріоритети формування інноваційно-інвестиційного потенціалу в умовах цифрових трансформацій та глобальних викликів національної економіки. *Collection of Scientific Papers "SCIENTIA"*, (November 24, 2023; Kraków, Poland), 25–27. URI: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1366> (дата звернення: 10.02.2026)

20. Komelina, O., Korobka S., Kondratieva, H., Lazor, O., Lazor, O. Mechanisms of management adaptation to sustainable development standards under the condition of global changes. *Problemy Ekorozwoju*. 2025. Vol. 20, No. 2, pp. 245–254. DOI: <https://doi.org/10.35784/preko.6941>

21. Komelina, O., Komelina, A., Lysenko, M. Scientific and methodological approach to assessing and forecasting sustainable energy development of Ukraine. *Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment: Proceedings of the 18th International Scientific Conference*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2025510153>

## REFERENCES:

1. Bazhal, Yu. M., Dombrovska, A. O. (2023.) Rezultatyvnist faktoriv ekonomichnoho zrostantia: produktyvnist ta innovatsii [Effectiveness of Economic Growth Factors: Productivity and Innovation.] *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky*, vol. 8 (1), pp. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.3>

2. Antoshchenkova, V. (2026). International investment and innovation attractiveness of ukraine and its position in world rankings. *Global Scientific Trends. Economics and Public Administration*, vol.1 (1), pp. 5–22. Available at: <https://gst-journal.net.ua/index.php/gst/article/view/701>

3. Ilyina, A. (2022). Mechanism of Innovation and Investment Development in Modern Economy. *Economic Affairs*, Vol. 67, No. 04s, pp. 825–835, October 2022. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.4s.2022.16>

4. Shpomer, T. O., Reus, R. V., Voloshyn S. P. (2025). Rol derzhavnykh prohram u stymuliuванні investytsii v ekonomiku Ukrainy [The Role of Government Programs in Stimulating Investment in the Economy of Ukraine.]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia - Problems and Perspectives of Economics and Management*, №1 (41). С. 93–110. Available at: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/33232>

5. Shchurov, I. (2022). Innovatsiini faktory formuvannia biznes-stratehii enerhetychnoho sektora ekonomky Ukrainy [Innovative Factors in the Formation of Business Strategies for Ukraine's Energy Sector]. *Upravlinnia zminy ta innovatsii – Change Management and Innovations*, vol.4, pp. 32–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2022-4-6>

6. Halunka, O., Bielienkova, O., & Loktionova, Ya. (2024). Innovatsii yak impet strukturno-funktsionalnykh transformatsii vzaiemovidnosyn uchasnykiv budivnytstva [Innovations as an Impetus for Structural and Functional Transformations of Relationships Among Construction Stakeholders]. *Prostorovyi rozvytok – Spatial Development*, vol. 9, pp.304–316. DOI: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2024.9.304-316>

7. Solomnikov, I. V., Ovsianikova, I. V., & Protchenko, V. O. (2023). Innovatsiini perspektyvy rozvytku budivelnoi haluzi v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Innovative Prospects for the Development of the Construction Industry in Modern Economic Conditions]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – The Bulletin of Transport Economy and Industry*, vol. 83, pp. 147–157. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.83.300379>

8. Khaietska, O.P. (2024). Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia rozvytku aharnoho sektoru ekonomiky Ukrainy [Innovation and Investment Support for the Development of the Agricultural Sector of Ukraine's Economy]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economy, Finances, Management: Topical Issues of Science and Practical Activity*, vol. 2 (68), pp. 123–141. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-2-89>

9. Popelo, O. L. H. A., Tulchynska, S., Garafonova, O., Kovalska, L., & Khanin, S. (2021). Methodical approach to assessing innovative development efficiency of regional economic systems in the conditions of the creative economy development. *WSEAS transactions on environment and development*, no. 17, pp. 685–695. DOI: <https://doi.org/10.37394/232015.2021.17.66>

10. Komelina O., Shcherbinina S., Kondratieva H. (2025) Assessment of resilience and recovery potential of regional ecosystems under extreme conditions and sustainable management models –2025 : 18th International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment”, Monitoring. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2025510121>

11. Khorobchuk, V., & Pilko, A. (2024). Analiz modelei innovatsiinoho rozvytku [Analysis of Innovation Development Models]. *Ekonomika ta suspilstvo - Economy and Society*, vol. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-92>

12. Zaichenko, K., & Ostashko, O. (2025). Formuvannia innovatsiino-investytsiinoho mekhanizmu rozvytku ahropromyslovykh pidpriemstv v umovakh transformatsii ta vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Formation of the Innovation-Investment Mechanism for the Development of Agro-Industrial Enterprises in the Conditions of

Transformation and Recovery of Ukraine's Economy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-4>.

13. Berdar, M., Kot, L., Martyniuk, L., Yevtushevska, O., & Sapachuk, Y. (2024). Challenges and prospects of innovation and investment development of enterprises in the post-war period. *Economics of Development*. No. 11(23), pp. 27–37. Available at: <https://ecdev.com.ua/en/journals/t-23-2-2024>

14. Novyk, I. (2024). Problemy innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstv Problems of Innovation and Investment Development of Enterprises. *Economy and Society*, [Theoretical Aspects of Forming the Mechanism of Innovation and Investment Development of the Enterprise.]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-1812>.

15. Polozova, T. V., Ivanov, I. O., Pomohalova, N. V. (2025). Teoretychni aspekty formuvannya mekhanizmu innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstva [Theoretical Aspects of the Formation of the Innovation-Investment Development Mechanism of the Enterprise]. *Uspikhy i dosiahnennia u nauksi – Successes and Achievements in Science*, vol 8 (18), pp. 1115–1131. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8\(18\)-1115-1131](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8(18)-1115-1131)

16. Levytyskyi, V. O., & Radynskyi, S. V. (2023). Udoskonalennia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti v period pisliaivoiennoi vidbudovy Ukrainy: orhanizatsiinyi ta normatyvno-pravovyi aspekt [Improvement of Innovation and Investment Activity during the Post-War Reconstruction of Ukraine: Organizational and Regulatory Aspect]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk Ternopilskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu – Galician Economic Bulletin of Ternopil National Technical University*, vol. 84 (5), pp. 151–161. Available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42868>

17. Vorobiov, I., Vasyliieva, N., Sakun, L., Bilousko, T., Chukaieva, I. (2025). Strategic Oversight of Enterprise Innovation and Investment Growth: A Narrative Review. *Science*, vol. 14: 100113. Available at: <https://premierscience.com/wp-content/uploads/2025/10/5-pjs-25-1116.pdf>

18. Kulikov P., Aziukovskyi O., Vahonova O., Bondar O., Akimova L., Akimov O. (2022). Post-war Economy of Ukraine: Innovation and Investment Development Project. *Economic Affairs*, Vol. 67, No. 05, pp. 943–959. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.5.2022.30>

19. Panchenko, M. (2023) Stratehichni priorytety formuvannya innovatsiino-investytsiinoho potentsialu v umovakh tsyfrovoykh transformatsii ta hlobalnykh vyklykiv natsionalnoi ekonomiky [Strategic Priorities for the Formation of Innovation and Investment Potential in the Context of Digital Transformations and Global Challenges of the National Economy]. *Collection of Scientific Papers “SCIENTIA”*, (November 24, 2023; Kraków, Poland), 25–27. Available at: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1366> (in Ukrainian)

20. Komelina O., Korobka S., Kondratieva H., Lazor O., Lazor O. (2025). Mechanisms of management adaptation to sustainable development standards under the condition of global changes. *Problemy Ekorozwoju*, vol. 20, No. 2, pp. 245–254. DOI: <https://doi.org/10.35784/preko.6941>

21. Komelina O., Komelina A., Lysenko M. Scientific and methodological approach to assessing and forecasting sustainable energy development of Ukraine // *Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment: Proceedings of the 18th International Scientific Conference*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2025510153>

УДК 334:338

JEL B49, E69, L51, O00

**Куліков Олександр Петрович**, кандидат юридичних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та адміністративно-господарської роботи, Державний торговельно-економічний університет. **Інноваційно-інвестиційні механізми розвитку економіки України: нові методологічні підходи та стратегічні пріоритети.**

У статті розроблено методологічну основу формування сучасних інноваційно-інвестиційного механізмів забезпечення післявоєнного відновлення економіки України. Визначено, що теоретичною основою для вибору стратегічно важливих інноваційних пріоритетів та формування інноваційно-інвестиційного механізмів їх забезпечення в Україні є екосистемний та інституційний підходи, а також сталого розвитку та цифрової трансформації. Аргументовано, що цілі сталого розвитку виступають стратегічними пріоритетами формування інноваційно-інвестиційної політики держави. Практична реалізація підходу передбачає у рамках кожної виділеної складової (екосистемної, інституційної, сталої (ESG), цифрової) визначення функціонального змісту інноваційно-інвестиційно механізмів, ризиків їх реалізації, очікуваних результатів, стратегічних результатів.

**Ключові слова:** інновації, інвестиції, інноваційно-інвестиційні механізми, стратегічні пріоритети, екосистемний підхід, інституційний підхід, сталий розвиток, цифровізація.

UDC 334:338

JEL B49, E69, L51, O00

**Oleksii Kulikov**, Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, State University of Trade and Economics.**Innovation and investment mechanisms for the development of Ukraine's economy: new methodological approaches and strategic priorities**

The article develops a methodological framework for the formation of modern innovation and investment mechanisms aimed at ensuring the post-war recovery of Ukraine's economy. It is determined that the theoretical basis for selecting strategically important innovation priorities and forming innovation and investment mechanisms for their implementation in Ukraine is constituted by ecosystem and institutional approaches, as well as the principles of sustainable development and digital transformation. The practical implementation of the proposed approach involves, within each identified component (ecosystem, institutional, sustainable (ESG), and digital), defining the functional content of innovation and investment mechanisms, the risks associated with their implementation, expected outcomes, and strategic results. This makes it possible to proceed to the development of an updated information and analytical framework for assessing the effectiveness of innovation and investment mechanisms based on a multicriteria approach. It is argued that the Sustainable Development Goals act as strategic priorities for shaping the state innovation policy. The achievement of sustainable and environmentally oriented economic development is possible only through synergistic interaction among government, business, research institutions, and civil society within an innovation ecosystem. This requires systemic decisions regarding the transition to a model integrating ecosystem, institutional, sustainable, and digital components into a unified and comprehensive system. The conditions for ensuring the effectiveness of innovation and investment mechanisms and the specificity of risks associated with the realization of innovation potential and innovation projects under global challenges are identified. It is concluded that the systemic foundation for implementing the proposed approach lies in the transformation of the institutional environment, improvement of the state regulatory system, and introduction of innovative management tools, as well as the integration of environmental and social standards into the system of strategic economic management, which ensures increased resilience of economic systems to external challenges.

**Key words:** innovations; investments; innovation and investment mechanisms; strategic priorities; ecosystem approach; institutional approach; sustainable development; digitalization.